

PREFERENCJE PODATKOWE W PODATKU OD NIERUCHOMOŚCI, PODATKU ROLNYM I PODATKU LEŚNYM W 2023 r.

Zestawienie obejmuje dane na temat preferencji podatkowych w podatkach: od nieruchomości, rolnym oraz leśnym obowiązujących w 2023 r.¹

W części dotyczącej preferencji podatkowych w podatku od nieruchomości ujęto zwolnienia o charakterze przedmiotowym i podmiotowym, przewidziane ustawą z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych², a także inne zwolnienia istniejące w tym podatku wynikające z ustaw niepodatkowych.

W przypadku podatku rolnego preferencje podatkowe obejmują zwolnienia przedmiotowe i podmiotowe oraz ulgi, o których mowa w ustawie z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym³.

W zakresie podatku leśnego katalog preferencji obejmuje natomiast zwolnienia przedmiotowe i podmiotowe oraz obniżoną stawkę podatku leśnego stosowaną w opodatkowaniu lasów wchodzących w skład rezerwatów i parków narodowych, wynikające z ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym⁴.

¹ Dane za lata 2019-2022 opublikowane zostały pod adresem <https://www.podatki.gov.pl/podatki-lokalne/ewidencja-i-sprawozdawczosc-podatkowa/> Dane za lata wcześniejsze opublikowane zostały w raportach Preferencje podatkowe w Polsce, które dostępne są pod adresem: <https://podatki-arch.mf.gov.pl/abc-podatkow/podatki-w-polsce/preferencje-podatkowe-w-polsce/>

² Dz. U. z 2025 r. poz. 707.

³ Dz. U. z 2025 r. poz. 1344.

⁴ Dz. U. z 2025 r. poz. 176.

PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI

PN.1.	ZWOLNIENIE PRZEDMIOTOWE	SZACOWANA WARTOŚĆ PREFERENCJI (w mln zł)	PRZYJĘTE ZAŁOŻENIA DO WYLICZEŃ	UWAGI DODATKOWE
PN.1.1.	Zwolnienie z podatku od nieruchomości infrastruktury kolejowej (art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).	1 236,92	Oszacowano na podstawie danych pozyskanych od Ministerstwa Infrastruktury dotyczących powierzchni użytkowej budynków, powierzchni gruntów i wartości budowli zwolnionych z opodatkowania podatkiem od nieruchomości. W obliczeniach wykorzystano stawki efektywne w podatku od nieruchomości dla budynków i gruntów związanych z działalnością gospodarczą ustalone na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r., a w przypadku budowli ustawową stawkę maksymalną.	Zwolnieniu od podatku od nieruchomości podlegają grunty, budynki i budowle wchodzące w skład infrastruktury kolejowej w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym lub obiektu infrastruktury usługowej w rozumieniu art. 4 pkt 51 tej ustawy, w części zajętej wyłącznie do wykonywania zadań zarządcy infrastruktury, o których mowa w art. 5 ust. 1 tej ustawy, lub świadczenia usług przez operatora obiektu infrastruktury usługowej, o których mowa w ust. 2 i 3 załącznika nr 2 do tej ustawy, jeżeli: a) ta infrastruktura kolejowa lub ten obiekt infrastruktury usługowej są: – udostępniane przewoźnikom kolejowym w rozumieniu art. 4 pkt 9 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym zgodnie z przepisami rozdziałów 6–6b tej ustawy lub – wykorzystywane do przewozu osób, lub b) ta infrastruktura kolejowa: – tworzy linie kolejowe o szerokości torów większej niż 1435 mm lub – stanowi infrastrukturę nieczynną w rozumieniu art. 4 pkt 1b ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym.

PN.1.2.	Zwolnienie z podatku od nieruchomości gruntów, budynków i budowli pozostałych po likwidacji linii kolejowych (art. 7 ust. 1 pkt 1a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).	142,02	Oszacowano na podstawie danych pozyskanych od Ministerstwa Infrastruktury dotyczących powierzchni użytkowej budynków, powierzchni gruntów i wartości budowli zwolnionych z opodatkowania podatkiem od nieruchomości. W obliczeniach wykorzystano stawki efektywne w podatku od nieruchomości dla budynków i gruntów związanych z działalnością gospodarczą ustalone na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r., a w przypadku budowli ustawową stawkę maksymalną.	Zwolnione z podatku od nieruchomości są grunty, budynki i budowle pozostałe po likwidacji linii kolejowych lub ich odcinków do czasu przeniesienia ich własności lub prawa użytkowania wieczystego. Zwolnienie to ma charakter czasowy (maksymalnie 3 lata) i nie dotyczy nieruchomości zajętych na działalność inną niż działalność, o której mowa w przepisach o transporcie kolejowym.
PN.1.3.	Zwolnienie z podatku od nieruchomości gruntów, budynków i budowli w części przeznaczonej do świadczenia przez przewoźnika kolejowego w rozumieniu art. 4 pkt 9 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym albo operatora stacji pasażerskiej w rozumieniu art. 4 pkt 54 tej ustawy usług bezpośrednio związanych z obsługą podróży (art. 7 ust. 1 pkt 1b ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).	8,78	Oszacowano na podstawie danych pozyskanych od Ministerstwa Infrastruktury dotyczących powierzchni użytkowej budynków, powierzchni gruntów i wartości budowli zwolnionych z opodatkowania podatkiem od nieruchomości. W obliczeniach wykorzystano stawki efektywne w podatku od nieruchomości dla budynków i gruntów związanych z działalnością gospodarczą ustalone na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r., a w przypadku budowli ustawową stawkę maksymalną.	

PN.1.4.	Zwolnienie z podatku od nieruchomości gruntów inne niż określone w pkt 1-1b, stanowiących obszar kolejowy w rozumieniu art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, oraz położonych na nich budynków i budowli – z wyjątkiem gruntów, budynków i budowli zajętych na prowadzenie działalności innej niż wykonywanie zadań zarządcy infrastruktury, o których mowa w art. 5 ust. 1 tej ustawy, lub świadczenie usług przez operatora obiektu infrastruktury usługowej, o których mowa w ust. 2 i 3 załącznika nr 2 do tej ustawy (art. 7 ust. 1 pkt 1c ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).	171,92	Oszacowano na podstawie danych pozyskanych od Ministerstwa Infrastruktury dotyczących powierzchni użytkowej budynków, powierzchni gruntów i wartości budowli zwolnionych z opodatkowania podatkiem od nieruchomości. W obliczeniach wykorzystano stawki efektywne w podatku od nieruchomości dla budynków i gruntów związanych z działalnością gospodarczą ustalone na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r., a w przypadku budowli ustawową stawkę maksymalną.	
PN.1.5.	Zwolnienie budowli infrastruktury portowej, budowli infrastruktury zapewniającej dostęp do portów i przystani morskich oraz zajętych pod nie gruntów (art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).	121,69	Oszacowano na podstawie danych pozyskanych od Ministerstwa Infrastruktury dotyczących powierzchni użytkowej budynków, powierzchni gruntów i wartości budowli zwolnionych z opodatkowania podatkiem od nieruchomości. W obliczeniach wykorzystano stawki efektywne w podatku od nieruchomości dla budynków i gruntów związanych z działalnością gospodarczą ustalone na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r., a w przypadku budowli ustawową stawkę maksymalną.	Zwalnia się z podatku od nieruchomości budowle infrastruktury portowej, budowle infrastruktury zapewniającej dostęp do portów i przystani morskich oraz zajęte pod nie grunty.

PN.1.6.	Zwolnienie z podatku od nieruchomości gruntów, które znajdują się w posiadaniu podmiotu zarządzającego portem lub przystanią morską (art. 7 ust. 1 pkt 2a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).	0,98	Oszacowano na podstawie danych pozyskanych od Ministerstwa Infrastruktury dotyczących powierzchni gruntów znajdujących się w posiadaniu podmiotu zarządzającego portem lub przystanią morską zwolnionych z opodatkowania podatkiem od nieruchomości. W obliczeniach wykorzystano stawkę efektywną w podatku od nieruchomości dla gruntów związanych z działalnością gospodarczą ustaloną na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r.	Zwolnieniu podlegają grunty, które znajdują się w posiadaniu podmiotu zarządzającego portem lub przystanią morską, pozyskane na potrzeby rozwoju portu lub przystani morskiej, położone w granicach portów i przystani morskich. Zwolnienie to nie może trwać dłużej niż 5 lat. Zwolnienie nie dotyczy gruntów zajętych przez inny podmiot niż podmiot zarządzający portem lub przystanią morską.
PN.1.7.	Zwolnienie z podatku od nieruchomości gruntów, budynków i budowli na obszarze części lotniczych lotnisk użytku publicznego (art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).	151,69	Oszacowano na podstawie danych pozyskanych od Ministerstwa Infrastruktury dotyczących powierzchni użytkowej budynków, powierzchni gruntów i wartości budowli zwolnionych z opodatkowania podatkiem od nieruchomości. W obliczeniach wykorzystano stawki efektywne w podatku od nieruchomości dla budynków i gruntów związanych z działalnością gospodarczą ustalone na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r., a w przypadku budowli stawkę maksymalną.	Część lotnicza lotniska to obszar lotniska stale przeznaczony do startów i lądowań statków powietrznych oraz do związanego z tym ruchu statków powietrznych wraz z urządzeniami przeznaczonymi do obsługi tego ruchu, do którego dostęp jest kontrolowany.
PN.1.8.	Zwolnienie z podatku od nieruchomości budynków gospodarczych lub ich części (art. 7 ust. 1 pkt 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).	597,65	Oszacowano na podstawie danych z Powszechnego Spisu Rolnego 2020 dotyczących powierzchni obór, chlewni i kurników. Szacunek nie uwzględnia powierzchni stodoł z uwagi na zmianę metodologii badania GUS zgodnie z którą w przypadku stodoł wykazywana jest obecnie kubatura (objętość stodoł według PSR 2020 wyniosła 1339 mln m3). W obliczeniach wykorzystano stawkę efektywną w podatku od nieruchomości dla budynków pozostałych w gminach wiejskich ustaloną na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r.	Zwolnienie dotyczy budynków gospodarczych: - służących działalności leśnej lub rybackiej, - położonych na gruntach gospodarstw rolnych, służących wyłącznie działalności rolniczej, - zajętych na prowadzenie działów specjalnych produkcji rolnej.

PN.1.9.	Zwolnienie z podatku nieruchomości gruntów, budynków lub ich części zajętych na potrzeby prowadzenia przez stowarzyszenia statutowej działalności wśród dzieci i młodzieży, jak również gruntów zajętych trwale na obozowiska i bazy wypoczynkowe dla dzieci i młodzieży (art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).	20,70	Oszacowano na podstawie danych z badania ankietowego gmin dotyczącego zwolnień ustawowych w podatkach: od nieruchomości, rolnym i leśnym w 2019 r. Na pytanie dotyczące powierzchni gruntów odpowiedziało 585 gmin, natomiast na pytanie i powierzchnię budynków 652 gminy. W obliczeniach wykorzystano stawki efektywne w podatku od nieruchomości dla gruntów i budynków pozostałych ustalone na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r.	Dotyczy statutowej działalności prowadzonej w zakresie: oświaty, wychowania, nauki i techniki, kultury fizycznej i sportu, z wyjątkiem nieruchomości wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej.
PN.1.10.	Zwolnienie z podatku od nieruchomości gruntów i budynków wpisanych indywidualnie do rejestru zabytków (art. 7 ust. 1 pkt 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).	73,75	Oszacowano na podstawie danych z badania ankietowego gmin dotyczącego zwolnień ustawowych w podatkach: od nieruchomości, rolnym i leśnym w 2019 r. Na pytanie dotyczące powierzchni gruntów odpowiedziało 1121 gmin, natomiast na pytanie o powierzchnię budynków 1189 gmin. W obliczeniach wykorzystano stawki efektywne w podatku od nieruchomości dla gruntów pozostałych oraz dla budynków mieszkalnych i pozostałych (średnia z tych stawek) ustalone na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r.	Zwolnienie przysługuje pod warunkiem utrzymania i konserwacji zabytków, zgodnie z przepisami o ochronie zabytków i nie dotyczy części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej.
PN.1.11.	Zwolnienie z podatku od nieruchomości gruntów i budynków we władaniu muzeów rejestrowanych (art. 7 ust. 1 pkt 7 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).	15,44	Oszacowano na podstawie danych z badania ankietowego muzeów rejestrowanych dotyczącego zwolnień ustawowych w podatku od nieruchomości w latach 2021-2022. Ankietę uzupełniło 128 spośród 130 muzeów rejestrowanych. W obliczeniach wykorzystano stawki efektywne w podatku od nieruchomości dla gruntów i budynków pozostałych ustalone na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r.	Muzeum rejestrowane - muzeum ujęte w Państwowym Rejestrze Muzeów prowadzonym przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego na podstawie ustawy o muzeach. Rejestr obejmuje muzea gromadzące zbiory o wyjątkowym znaczeniu dla dziedzictwa kultury i spełniające wysokie kryterium działalności merytorycznej.
PN.1.12.	Zwolnienie z podatku od nieruchomości znajdujących się w parkach narodowych oraz w rezerwach przyrody gruntów	-	Zwolnienie rekompensowane gminom z budżetu państwa. Na podstawie sprawozdania z rozdysponowania rezerw celowych budżetu państwa w roku 2024 zwrot utraconych przez gminy	

	położonych na obszarach objętych ochroną ścisłą, czynną lub krajobrazową, a także budynków i budowli trwale związanych z gruntem, służących bezpośrednio i wyłącznie osiągnięciu celów z zakresu ochrony przyrody (art. 7 ust. 1 pkt 8 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).		dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwatach przyrody za 2023 r. wyniósł 7,61 mln zł.	
PN.1.13.	Zwolnienie z podatku od nieruchomości będących własnością Skarbu Państwa gruntów pod wodami powierzchniowymi płynącymi jezior oraz gruntów zajętych pod sztuczne zbiorniki wodne (art. 7 ust. 1 pkt 8a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).	-	Zwolnienie rekompensowane gminom w kwocie ok. 1,62 mln zł. Wartość rekompensat określona na podstawie danych przekazanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.	Zwolnienie nie dotyczy gruntów przekazanych w posiadanie innym podmiotom niż wymienione w art. 212 ust. 1 oraz art. 213 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne.
PN.1.14.	Zwolnienie z podatku od nieruchomości budowli wałów ochronnych, gruntów pod wałami ochronnymi i położonych w międzywałach (art. 7 ust. 1 pkt 9 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).	BD	Na podstawie danych GUS w 2006 r. długość wałów przeciwpowodziowych wynosiła ok. 8,5 tys. km, w latach 2007 -2023 pracami budowlanymi i modernizacyjnymi objęte było ok. 2,2 tys. km wałów. Z uwagi na brak danych o szerokości wałów, obszaru międzywała oraz klasyfikacji gruntów, nie oszacowano wartości tego zwolnienia.	Zwolnienie nie obejmuje przedmiotów opodatkowania zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej przez inne podmioty niż spółki wodne, ich związki oraz związki wałowe.
PN.1.15.	Zwolnienie z podatku od nieruchomości gruntów stanowiących nieużytki, użytki ekologiczne, grunty zadrzewione i zakrzewione (art. 7 ust. 1 pkt 10 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).	1 511,92	Oszacowano na podstawie danych z badania ankietowego gmin dotyczącego zwolnień ustawowych w podatkach: od nieruchomości, rolnym i leśnym w 2019 r. Na pytanie dotyczące powierzchni gruntów odpowiedziało 585 gmin. W obliczeniach wykorzystano stawkę efektywną w podatku od nieruchomości dla gruntów pozostałych w gminach wiejskich ustaloną na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r.	Nie dotyczy gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej. Do nieużytków zaliczane są bagna, wydmy, tereny o niekorzystnym ukształtowaniu powierzchni, składowiska odpadów oraz grunty zdegradowane przez przemysł. Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka

				wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt, grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania. Gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi są grunty porośnięte roślinnością leśną, o powierzchni mniejszej niż 0,1 ha, a także: tereny torfowisk, pokrytych częściowo kępami krzewów i drzew karłowatych, grunty porośnięte wikliną w stanie naturalnym oraz krzewiastymi formami wierzb w dolinach rzek i obniżeniach terenu, przylegające do wód powierzchniowych grunty porośnięte drzewami lub krzewami, stanowiące biologiczną strefę ochronną cieków i zbiorników wodnych, jary i wąwozy pokryte drzewami i krzewami w sposób naturalny lub sztuczny w celu zabezpieczenia przed erozją, niezaliczone do lasów wysypiska kamieni i gruzowiska porośnięte drzewami i krzewami, skupiska drzew i krzewów mające charakter parku, ale niewyposażone w urządzenia i budowle służące rekreacji i wypoczynkowi, zadrzewione i zakrzewione tereny nieczynnych cmentarzy.
PN.1.16.	Zwolnienie gruntów stanowiących działki przyzagrodowe członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych (art. 7 ust. 1 pkt 11 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).	0,09	Oszacowano na podstawie danych z badania ankietowego gmin dotyczącego zwolnień ustawowych w podatkach: od nieruchomości, rolnym i leśnym w 2019 r. Na pytanie dotyczące powierzchni gruntów odpowiedziało 13 gmin. W obliczeniach wykorzystano stawkę efektywną w podatku od nieruchomości dla gruntów pozostałych w gminach wiejskich ustaloną na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r.	Zwolnienie dotyczy wyłącznie członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych, którzy: a) osiągnęli wiek emerytalny, b) są inwalidami zaliczonymi do I albo II grupy, c) są niepełnosprawnymi o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, d) są osobami całkowicie niezdolnymi do pracy w gospodarstwie rolnym albo niezdolnymi do samodzielnej egzystencji.

PN.1.17.	Zwolnienie z podatku od nieruchomości położonych na terenie rodzinnego ogrodu działkowego: gruntów i budynków nieprzekraczających norm powierzchni ustalonych w przepisach prawa budowlanego dla altan i obiektów gospodarczych oraz budynków stanowiących infrastrukturę ogrodową (art. 7 ust. 1 pkt 12 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).	246,14	Szacunek obejmuje powierzchnię altan i obiektów gospodarczych oraz budynków stanowiących infrastrukturę ogrodową, którą oszacowano przy uwzględnieniu danych GUS na temat liczby działek na terenach rodzinnych ogrodów działkowych w 2023 r. oraz normy powierzchni dla budynków podlegających zwolnieniu. W obliczeniach wykorzystano stawkę efektywną w podatku od nieruchomości dla budynków pozostałych ustaloną na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r.	Zwolnienie nie dotyczy przedmiotów opodatkowania zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej.
PN.1.18.	Zwolnienie z podatku od nieruchomości budynków i budowli zajętych przez grupę producentów rolnych wpisaną do rejestru tych grup (art. 7 ust. 1 pkt 13 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).	8,03	Oszacowano na podstawie danych z badania ankietowego gmin dotyczącego zwolnień ustawowych w podatkach: od nieruchomości, rolnym i leśnym w 2019 r. Na pytanie dotyczące powierzchni budynków odpowiedziało 89 gmin, natomiast na pytanie o wartość budowli 49 gmin. W obliczeniach wykorzystano stawkę efektywną w podatku od nieruchomości dla budynków związanych z działalnością gospodarczą w gminach wiejskich ustaloną na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r., a w przypadku budowli ustawową stawkę maksymalną.	Zwolnienie dotyczy przedmiotów opodatkowania wykorzystywanych wyłącznie na prowadzenie działalności w zakresie sprzedaży produktów lub grup produktów wytworzonych w gospodarstwach członków grupy lub dla innych potrzeb wynikających z aktu założycielskiego grupy dotyczących m.in. przechowywania, konfekcjonowania i standaryzacji produktów lub grup produktów.
PN.1.19.	Zwolnienie z podatku nieruchomości lub ich części zajętych na prowadzenie nieodpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego (art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).	21,68	Oszacowano na podstawie danych z badania ankietowego gmin dotyczącego zwolnień ustawowych w podatkach: od nieruchomości, rolnym i leśnym w 2019 r. Na pytanie dotyczące powierzchni gruntów odpowiedziało 583 gmin, natomiast na pytanie o powierzchnię budynków 652 gminy. W obliczeniach wykorzystano stawkę efektywną w podatku od nieruchomości dla gruntów i budynków pozostałych ustaloną na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r.	

PN.1.20.	Zwolnienie z podatku od nieruchomości budynków i budowli lub ich części oraz zajętych pod nie gruntów, wykorzystywanych przez spółdzielnię rolników lub związek spółdzielni rolników na działalność określoną w art. 6 ust. 1 i 2 ustawy o spółdzielniach rolników (art. 7 ust. 1 pkt 16 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).	1,11	Oszacowano na podstawie danych z badania ankietowego gmin dotyczącego zwolnień ustawowych w podatkach: od nieruchomości, rolnym i leśnym w 2019 r. Na pytanie dotyczące powierzchni gruntów odpowiedziało 19 gmin, powierzchni budynków 16 gmin, a wartości budowli 6 gmin. W obliczeniach wykorzystano stawkę efektywną w podatku od nieruchomości dla gruntów i budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej w gminach wiejskich ustaloną na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r., a w przypadku budowli ustawową stawkę maksymalną.	Zwolnienie dotyczy przedmiotów opodatkowania stanowiących własność albo będących w wieczystym użytkowaniu spółdzielni rolników lub związku spółdzielni rolników, które prowadzą działalność jako mikroprzedsiębiorstwo.
PN.1.21.	Zwolnienia przedmiotowe uchwalane przez rady gmin (art. 7 ust. 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).	799,49	Dane sprawozdawczości budżetowej jednostek samorządu terytorialnego za IV kwartał 2023 r. ⁵	
PN.2.	ZWOLNIENIA PODMIOTOWE			
PN.2.1.	Zwolnienie z podatku od nieruchomości uczelni, z wyjątkiem przedmiotów opodatkowania zajętych na działalność gospodarczą (art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).	146,08	Oszacowano na podstawie danych o powierzchni użytkowej budynków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz danych o powierzchni gruntów z badania ankietowego gmin dotyczącego zwolnień ustawowych w podatkach: od nieruchomości, rolnym i leśnym w 2019 r. (na pytanie dotyczące powierzchni gruntów odpowiedziały 223 gminy). W obliczeniach wykorzystano stawki efektywne w podatku od nieruchomości dla gruntów i budynków pozostałych ustalone na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r.	

⁵ <https://www.gov.pl/web/finanse/zestawienia-zbiorcze6>

PN.2.2.	Zwolnienie z podatku od nieruchomości federacji podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki, za wyjątkiem przedmiotów opodatkowania zajętych na działalność gospodarczą (art. 7 ust. 2 pkt 1a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).	0,00	Na podstawie danych pozyskanych od federacji podmiotów szkolnictwa wyższego i nauki.	
PN.2.3.	Zwolnienie z podatku od nieruchomości publicznych i niepublicznych jednostek organizacyjnych objętych systemem oświaty oraz prowadzących je organów, w zakresie nieruchomości zajętych na działalność oświatową (art. 7 ust. 2 pkt 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).	323,97	Oszacowano na podstawie danych publikowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej o powierzchni pomieszczeń i gruntów szkół za 2023 r. W obliczeniach wykorzystano stawki rzeczywiste w podatku od nieruchomości dla budynków i gruntów pozostałych ustalone na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r.	
PN.2.4.	Zwolnienie z podatku od nieruchomości żłobków i klubów dziecięcych oraz prowadzących je podmiotów, w zakresie nieruchomości zajętych na prowadzenie żłobka lub klubu dziecięcego (art. 7 ust. 2 pkt 2a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).	14,37	Oszacowano na podstawie danych z badania ankietowego gmin dotyczącego zwolnień ustawowych w podatkach: od nieruchomości, rolnym i leśnym w 2019 r. Na pytanie dotyczące powierzchni gruntów odpowiedziało 361 gmin, powierzchni budynków 471 gmin, a wartości budowli 23 gminy. W obliczeniach wykorzystano stawkę rzeczywistą w podatku od nieruchomości dla gruntów i budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej ustaloną na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r., a w przypadku budowli ustawową stawkę maksymalną.	

PN.2.5.	Zwolnienie z podatku od nieruchomości instytucji naukowych i pomocniczych jednostek naukowych Polskiej Akademii Nauk (art. 7 ust. 2 pkt 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).	9,09	Oszacowano na podstawie danych PAN. W obliczeniach wykorzystano stawkę rzeczywistą w podatku od nieruchomości dla gruntów i budynków pozostałych ustaloną na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r.	Zwolnieniu podlegają nieruchomości lub ich części, które są niezbędne do realizacji zadań Akademii, z wyjątkiem przedmiotów opodatkowania zajętych na działalność gospodarczą.
PN.2.6.	Zwolnienie z podatku od nieruchomości prowadzących zakłady pracy chronionej oraz zakłady aktywności zawodowej (art. 7 ust. 2 pkt 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).	-	Zwolnienie rekompensowane gminom. Według danych Sprawozdania zarządu PFRON z realizacji planu rzeczowo-finansowego z działalności Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2023 r. łączna kwota wypłaconych gminom rekompensat z tytułu utraconych dochodów na skutek zwolnień podatkowych w podatku od nieruchomości, podatku rolnym i podatku leśnym przysługujących prowadzącym zakłady pracy chronionej i zakłady aktywności zawodowej wyniosła 40,72 mln zł. ⁶	Zwolnieniem objęte są nieruchomości zajęte na prowadzenie zakładu pracy chronionej lub zakładu aktywności zawodowej, z wyjątkiem przedmiotów opodatkowania znajdujących się w posiadaniu zależnym podmiotów niebędących prowadzącymi zakłady pracy chronionej lub zakłady aktywności zawodowej, które zostały zgłoszone wojewodzie i zgłoszenie to zostało potwierdzone decyzją w sprawie przyznania statusu zakładu pracy chronionej lub zakładu aktywności zawodowej albo zaświadczeniem.
PN.2.7.	Zwolnienie instytucji badawczych (art. 7 ust. 2 pkt 5 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).	21,93	Oszacowano na podstawie danych z badania ankietowego gmin dotyczącego zwolnień ustawowych w podatkach: od nieruchomości, rolnym i leśnym w 2019 r. Na pytanie dotyczące powierzchni gruntów odpowiedziało 281 gmin, a powierzchni budynków 137 gmin. W obliczeniach wykorzystano stawkę rzeczywistą w podatku od nieruchomości dla gruntów i budynków pozostałych ustaloną na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r.	
PN.2.8.	Zwolnienie z podatku od nieruchomości przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego (art. 7 ust. 2 pkt 5a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).	-	Zwolnienie rekompensowane gminom z budżetu państwa. Na podstawie sprawozdania z rozdysponowania rezerw celowych budżetu państwa w roku 2024 w związku ze zwolnieniem z podatków: rolnego, od nieruchomości, leśnego przedsiębiorców o statusie centrum badawczo – rozwojowego, zwrot utraconych przez gminy dochodów z tytułu	

⁶ <https://bip.pfron.org.pl/pfron/budzet-funduszu/sprawozdanie-zarzadu-pfron-z-realizacji-planu-rzeczowo-finansowego-z-dzialalnosci-pfron-w-2023-roku/>

			zwolnienia z podatku od nieruchomości w 2023 r. wyniósł 2,74 mln zł.	
PN.2.9.	Zwolnienie z podatku od nieruchomości Centrum Łukasiewicza i instytutów działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz, z wyjątkiem przedmiotów opodatkowania zajętych na działalność gospodarczą (art. 7 ust. 2 pkt 5b ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).	5,76	Oszacowano na podstawie danych otrzymanych z Centrum Łukasiewicz. W obliczeniach wykorzystano stawkę efektywną w podatku od nieruchomości dla gruntów i budynków pozostałych ustaloną na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r.	
PN.2.10.	Zwolnienie z podatku od nieruchomości Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego, z wyjątkiem przedmiotów opodatkowania zajętych na działalność gospodarczą (art. 7 ust. 2 pkt 5c ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).	0,00	Na podstawie danych pozyskanych od Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego.	
PN.3	INNE			
PN.3.1	Zwolnienie z podatku od nieruchomości gruntów i budynków wchodzących w skład nieruchomości przeznaczonych na budowę dróg publicznych (art. 22 ustawy z 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych).	23,85	Oszacowano na podstawie danych pozyskanych od Ministerstwa Infrastruktury dotyczących powierzchni użytkowej budynków i powierzchni gruntów zwolnionych z opodatkowania podatkiem od nieruchomości. W obliczeniach wykorzystano stawkę rzeczywistą w podatku od nieruchomości dla gruntów i budynków pozostałych ustaloną na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r.	Zwolnieniu podlegają grunty (przez okres 5 lat) i budynki (przez okres 1 roku) nabyte na własność lub w trwałe zarząd po dniu 1 stycznia 2007 r. przez Skarb Państwa oraz przekazane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad albo przez właściwe jednostki samorządu terytorialnego.

PN.3.2	Zwolnienie z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków, które są zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie specjalnej strefy ekonomicznej (art. 10 ustawy o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw).	-	Zwolnienie rekompensowane gminom. Na podstawie sprawozdania z rozdysponowania rezerw celowych budżetu państwa w roku 2024 w związku z tym zwolnieniem zwrot utraconych przez gminy dochodów z tytułu podatku od nieruchomości w 2023 r. wyniósł 5,65 mln zł.	Zakres zwolnienia ograniczony jest wyłącznie do przedsiębiorców, którzy funkcjonowali na terenie danej strefy ekonomicznej przed 1 stycznia 2001 r. i w 2003 r. nie posiadali statusu małego lub średniego przedsiębiorcy.
PN.3.3.	Zwolnienie z opodatkowania podatkiem nieruchomości lub ich części należących do Kościołów i związków wyznaniowych działających w Polsce na podstawie ustawy o gwarancjach wolności sumienia i wyznania oraz na podstawie odrębnych ustaw o stosunku Państwa do kościołów i związków wyznaniowych działających w Rzeczypospolitej Polskiej tj.: Kościoła Katolickiego, Kościoła Zielonoświątkowego, Kościoła Starokatolickiego Mariawitów, Kościoła Katolickiego Mariawitów, gmin wyznaniowych żydowskich, Kościoła Polskokatolickiego, Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego, Kościoła Chrześcijan Baptystów, Kościoła Ewangelicko-Metodystycznego, Kościoła Ewangelicko-Reformowanego, Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego, Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego.	BD		

PODATEK ROLNY

PR.1	ZWOLNIENIE PRZEDMIOTOWE	WARTOŚĆ PREFERENCJI (w mln zł)	PRZYJĘTE ZAŁOŻENIA DO WYLICZEŃ	UWAGI DODATKOWE
PR.1.1.1	Zwolnienie z podatku rolnego użytków rolnych klasy V, VI i VIz (art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku rolnym).	219,29	Oszacowano na podstawie danych Krajowego wykazu użytków rolnych oraz lasów z podziałem na klasy gleboznawcze oraz grupy i podgrupy rejestrowe wg stanu na dzień 1 stycznia 2023 r. oraz średniej wartości przelicznika określonej na podstawie tabeli przeliczników powierzchni gruntów rolnych dla gruntów klasy V i VI z ustawy o podatku rolnym. W obliczeniach wykorzystano średnią stawkę podatku rolnego ⁷ stosowaną w gminach ustaloną na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r.	Klasy tych gruntów stanowią gleby orne słabe, gleby orne najstabsze, gleby pod zalesienia.
PR.1.1.2	Zwolnienie z podatku rolnego gruntów zadrzewionych i zakrzewionych ustanowionych na użytkach rolnych (art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku rolnym).	62,74	Oszacowano na podstawie danych Krajowego zbiorczego zestawienia danych dotyczących gruntów wg stanu na dzień 1 stycznia 2023 r. W obliczeniach wykorzystano średnią stawkę podatku rolnego stosowaną w gminach ustaloną na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r.	Grunty zadrzewione i zakrzewione ustanowione na użytkach rolnych stanowią enklawy lub półenklawy użytków rolnych, na których znajdują się śródpolne skupiska drzew i krzewów lub tylko drzew, w wieku powyżej 10 lat, niezaliczone do lasów lub sadów.
PR.1.2.	Zwolnienie z podatku rolnego gruntów położonych w pasie drogi granicznej (art. 12 ust.1 pkt 2 ustawy o podatku rolnym).	0,45	Oszacowano na podstawie danych dotyczących długości drogi granicznej. W obliczeniach wykorzystano średnią stawkę podatku rolnego stosowaną w gminach ustaloną na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r.	Pas drogi granicznej (granica państwa) - obszar o szerokości 15 metrów, licząc w głąb kraju od linii granicznej, brzegu granicznego cieku lub zbiornika wodnego, a także brzegu morskiego.
PR.1.3.	Zwolnienie z podatku rolnego gruntów ornych, łąk i pastwisk objętych melioracją (art. 12 ust. 1 pkt 3 ustawy o podatku rolnym).	BD		Zwolnienie czasowe przysługuje w roku, w którym uprawy zostały zniszczone na skutek robót drenarskich.

⁷ Wysokość średnich cen skupu żyta stosowanych do określenia stawek w podatku rolnym w 2023 r. przedstawiona została w opracowaniu *Wysokość stawek w opodatkowaniu nieruchomości w 2023 r.* zamieszczonym pod linkiem: <https://www.podatki.gov.pl/podatki-lokalne/ewidencja-i-sprawozdawczosc-podatkowa/>

PR.1.4.	Zwolnienie z podatku rolnego gruntów przeznaczonych na utworzenie nowego gospodarstwa rolnego lub powiększenie już istniejącego do powierzchni do 100 ha (art. 12 ust. 1 pkt 4 ustawy o podatku rolnym).	44,88	Oszacowano na podstawie danych z badania ankietowego gmin dotyczącego zwolnień ustawowych w podatkach: od nieruchomości, rolnym i leśnym w 2019 r. Na pytanie odpowiedziało 2136 gmin. W obliczeniach wykorzystano średnią stawkę podatku rolnego stosowaną w gminach ustaloną na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r.	Pięcioletnie zwolnienie czasowe dotyczy gruntów: – będących przedmiotem prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego, nabytych w drodze umowy sprzedaży, – będących przedmiotem umowy o oddanie gruntów w użytkowanie wieczyste, – wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, objętych w trwałe zagospodarowanie.
PR.1.5.	Zwolnienie z podatku rolnego gruntów gospodarstw rolnych powstałych z zagospodarowania nieużytków (art. 12 ust. 1 pkt 5 ustawy o podatku rolnym).	0,32	Oszacowano na podstawie danych GUS o powierzchni gruntów zagospodarowanych na cele rolnicze. W obliczeniach wykorzystano średnią stawkę podatku rolnego stosowaną w gminach ustaloną na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r.	Pięcioletnie zwolnienie czasowe przysługuje od roku następnego po zakończeniu zagospodarowania nieużytków.
PR.1.6.	Zwolnienie z podatku rolnego gruntów gospodarstw rolnych otrzymanych w drodze wymiany lub scalenia (art. 12 ust. 1 pkt 6 ustawy o podatku rolnym).	BD		Zwolnienie czasowe w roku następującym po roku, w którym dokonano wymiany lub scalenia gruntów.
PR.1.7.	Zwolnienie z podatku rolnego gruntów gospodarstw rolnych, na których zaprzestano produkcji rolnej (art. 12 ust. 1 pkt 7 ustawy o podatku rolnym).	BD		Zwolnienie czasowe nie może przekroczyć 3 lat w stosunku do tych samych gruntów, ograniczone również powierzchniowo - nie więcej niż 20% powierzchni użytków rolnych gospodarstwa, lecz nie więcej niż 10 ha powierzchni.

PR.1.8.	Zwolnienie z podatku rolnego użytków ekologicznych (art. 12 ust. 1 pkt 8 ustawy o podatku rolnym).	BD	Według danych GUS łączna powierzchnia użytków ekologicznych w 2023 r. wynosiła 56,7 tys. ha. Z uwagi na brak szczegółowych danych o rodzajach gruntów, na których ustanowiono użytki ekologiczne, nie oszacowano wartości tego zwolnienia.	Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt, grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.
PR.1.9.	Zwolnienie z podatku rolnego gruntów zajętych przez zbiorniki wody służące do zaopatrzenia ludności w wodę (art. 12 ust. 1 pkt 9 ustawy o podatku rolnym).	BD		
PR.1.10.	Zwolnienie z podatku rolnego gruntów pod wałami przeciwpowodziowymi i gruntów położonych w międzywałach (art. 12 ust. 1 pkt 10 ustawy o podatku rolnym).	BD	Na podstawie danych GUS łączną długość wałów przeciwpowodziowych można szacować na ok. 10,6 tys. km. Z uwagi na brak szczegółowych danych o szerokości wałów i obszaru międzywała, a także rodzajach tych gruntów nie oszacowano wartości tego zwolnienia.	Międzywale – teren położony na brzegu rzeki pomiędzy jej linią brzegową a wałem przeciwpowodziowym. Jest to teren zarezerwowany na czas powodzi dla przejścia wód wezbraniowych w celu obniżenia wysokości fali powodziowej.
PR.1.11.	Zwolnienie z podatku rolnego gruntów wpisanych do rejestru zabytków, pod warunkiem ich zagospodarowania i utrzymania zgodnie z przepisami o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 12 ust. 1 pkt 11 ustawy o podatku rolnym).	0,62	Oszacowano na podstawie danych z badania ankietowego gmin dotyczącego zwolnień ustawowych w podatkach: od nieruchomości, rolnym i leśnym w 2019 r. Na pytanie odpowiedziało 547 gmin. W obliczeniach wykorzystano średnią stawkę podatku rolnego stosowaną w gminach ustaloną na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r.	

PR.1.12.	Zwolnienie gruntów stanowiących działki przyzagrodowe członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych (art. 12 ust. 1 pkt 12 ustawy o podatku rolnym).	BD		Zwolnienie dotyczy wyłącznie członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych, którzy: a) osiągnęli wiek emerytalny, b) są inwalidami zaliczonymi do I albo II grupy, c) są niepełnosprawnymi o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, są osobami całkowicie niezdolnymi do pracy w gospodarstwie rolnym albo niezdolnymi do samodzielnej egzystencji.
PR.1.13.	Zwolnienie z podatku rolnego gruntów położonych na terenie rodzinnego ogrodu działkowego (art. 12 ust. 1 pkt 13 ustawy o podatku rolnym).	6,70	Oszacowano na podstawie danych GUS o powierzchni rodzinnych ogrodów działkowych. W obliczeniach wykorzystano średnią stawkę podatku rolnego stosowaną w gminach ustaloną na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r.	Zwolnienie nie dotyczy ogrodów działkowych będących w posiadaniu podmiotów innych niż działkowcy lub stowarzyszenia rodzinnych ogrodów działkowych.
PR.1.14	Zwolnienia i ulgi przedmiotowe uchwalane przez rady gmin (art. 13e ustawy o podatku rolnym).	2,84	Dane sprawozdawczości budżetowej jednostek samorządu terytorialnego za IV kwartał 2023 r. ⁸	
PR.2.	ZWOLNIENIA PODMIOTOWE			
PR.2.1	Zwolnienie z podatku rolnego uczelni (art. 12 ust. 2 pkt 1 ustawy o podatku rolnym).	1,46	Oszacowano na podstawie danych z badania ankietowego gmin dotyczącego zwolnień ustawowych w podatkach: od nieruchomości, rolnym i leśnym w 2019 r. Na pytanie dotyczące wartości ulgi odpowiedziały 102 gminy. W obliczeniach wykorzystano średnią stawkę podatku rolnego stosowaną w gminach ustaloną na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r.	Zwolnienie nie dotyczy gruntów przekazanych w posiadanie podmiotom innym niż uczelnie.
PR.2.2	Zwolnienie federacji podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki (art. 12 ust. 2 pkt 1a ustawy o podatku rolnym).	0,00	Na podstawie danych pozyskanych od federacji podmiotów szkolnictwa wyższego i nauki.	Zwolnienie nie dotyczy gruntów przekazanych w posiadanie podmiotom innym niż te federacje.

⁸ <https://www.gov.pl/web/finanse/zestawienia-zbiorcze6>

PR.2.3	Zwolnienie publicznych i niepublicznych jednostek organizacyjnych objętych systemem oświaty oraz prowadzących je organów (art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy o podatku rolnym).	1,11	Oszacowano na podstawie danych z badania ankietowego gmin dotyczącego zwolnień ustawowych w podatkach: od nieruchomości, rolnym i leśnym w 2019 r. W obliczeniach wykorzystano efektywną stawkę podatku rolnego stosowaną w gminach ustaloną na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r. Na pytanie odpowiedziały 674 gminy.	Zwolnienie dotyczy gruntów zajętych na działalność oświatową (art. 12 ust. 2 pkt 3 ustawy o podatku rolnym).
PR.2.4	Zwolnienie z podatku rolnego instytutów naukowych i pomocniczych jednostek naukowych Polskiej Akademii Nauk (art. 12 ust. 2 pkt 3 ustawy o podatku rolnym).	0,24	Oszacowano na podstawie danych PAN. W obliczeniach wykorzystano średnią stawkę podatku rolnego stosowaną w gminach ustaloną na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r.	Zwolnieniu podlegają grunty, które są niezbędne do realizacji zadań, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk.
PR.2.5	Zwolnienie z podatku rolnego prowadzących zakłady pracy chronionej oraz zakłady aktywności zawodowej (art. 12 ust. 2 pkt 4 ustawy o podatku rolnym).	-	Zwolnienie rekompensowane gminom. Według danych Sprawozdania zarządu PFRON z realizacji planu rzeczowo-finansowego z działalności Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2023 r. łączna kwota wypłaconych gminom rekompensat z tytułu utraconych dochodów na skutek zwolnień podatkowych w podatku od nieruchomości, podatku rolnym i podatku leśnym przysługujących prowadzącym zakłady pracy chronionej i zakłady aktywności zawodowej wyniosła 40,72 mln zł. ⁹	Zwolnieniem objęte są grunty zajęte na prowadzenie zakładu pracy chronionej lub zakładu aktywności zawodowej, z wyjątkiem gruntów znajdujących się w posiadaniu zależnym podmiotów niebędących prowadzącymi zakłady pracy chronionej lub zakłady aktywności zawodowej, które zostały zgłoszone wojewodzie i zgłoszenie to zostało potwierdzone decyzją w sprawie przyznania statusu zakładu pracy chronionej lub zakładu aktywności zawodowej albo zaświadczeniem.
PR.2.6	Zwolnienie z podatku rolnego instytutów badawczych (art. 12 ust. 2 pkt 5 ustawy o podatku rolnym).	4,67	Oszacowano na podstawie danych pozyskanych od instytutów badawczych.	

⁹ <https://bip.pfron.org.pl/pfron/budzet-funduszu/sprawozdanie-zarzadu-pfron-z-realizacji-planu-rzeczowo-finansowego-z-dzialalnosci-pfron-w-2023-roku/>

PR.2.7	Zwolnienie z podatku rolnego przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego (art. 12 ust. 2 pkt 5a ustawy o podatku rolnym).	0,00	Zwolnienie rekompensowane gminom z budżetu państwa. Na podstawie sprawozdania z rozdysponowania rezerw celowych budżetu państwa w roku 2024 w związku ze zwolnieniem z podatków: rolnego, od nieruchomości, leśnego przedsiębiorców o statusie centrum badawczo – rozwojowego, zwrot utraconych przez gminy dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości w 2023 r. wyniósł 2,74 mln zł.	
PR.2.8	Zwolnienie z podatku rolnego Centrum Łukasiewicz i instytutów działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz (art. 12 ust. 2 pkt 8 ustawy o podatku rolnym)	0,08	Oszacowano na podstawie danych otrzymanych z Centrum Łukasiewicz. W obliczeniach wykorzystano stawkę efektywną w podatku od nieruchomości dla gruntów i budynków pozostałych ustaloną na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r.	
PR.3.	ULGI			
PR.3.1.	Ulga inwestycyjna w podatku rolnym (art. 13 ust. 1 ustawy o podatku rolnym).	113,33	Dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi opublikowane w dokumencie Sprawozdanie o pomocy publicznej udzielonej w sektorze rolnictwa lub rybołówstwa w Rzeczypospolitej Polskiej w 2023 r.	Ulga inwestycyjna przysługuje podatnikom podatku rolnego na budowę lub modernizację budynków inwentarskich służących do chowu, hodowli i utrzymania zwierząt gospodarskich oraz obiektów służących ochronie środowiska. Z ulgi inwestycyjnej mogą również skorzystać podatnicy podatku rolnego dokonujący zakupu i zainstalowania deszczowni, urządzeń melioracyjnych i urządzeń zaopatrzenia gospodarstwa w wodę, urządzeń do wykorzystywania na cele produkcyjne naturalnych źródeł energii (wiatru, biogazu, słońca, spadku wód). Warunkiem przyznania ulgi inwestycyjnej jest brak finansowania poniesionych wydatków w całości lub w części ze środków publicznych. Ulga inwestycyjna przyznawana jest po zakończeniu inwestycji i polega na odliczeniu od należnego podatku rolnego od gruntów położonych na terenie gminy, na której została dokonana inwestycja –

				25% nakładów inwestycyjnych udokumentowanych rachunkami. Ulga z tytułu tej samej inwestycji nie może być stosowana dłużej niż przez 15 lat.
PR.3.2	Ulgi w podatku rolnym dla gruntów położonych na terenach podgórskich i górskich (art. 13b ust. 1 ustawy o podatku rolnym).	33,00	Oszacowano na podstawie danych z badania ankietowego gmin dotyczącego zwolnień ustawowych w podatkach: od nieruchomości, rolnym i leśnym w 2019 r. przeliczonych dynamiką średniej ceny skupu żyta za okres 11 kwartałów będącej podstawą do ustalenia podatku rolnego na dany rok podatkowy. Na pytanie dotyczące wartości ulgi w wysokości 60% odpowiedziało 220 gmin spośród 273 gmin podgórskich i górskich, natomiast na pytanie dotyczące wartości ulgi w wysokości 30% 190 gmin.	Ulgę w wysokości 30% stosuje się dla gruntów położonych na terenach podgórskich i górskich klas I, II, IIa, III i IIIb, a w wysokości 60% dla gruntów klas IVa, IV, IVb. Za miejscowości położone na terenach podgórskich i górskich uważa się miejscowości, w których co najmniej 50% użytków rolnych jest położonych powyżej 350 m n.p.m.
PR.3.3	Ulga w podatku rolnym związana z wystąpieniem klęski żywiołowej (art. 13c ust. 1 ustawy o podatku rolnym).	-	Nie ogłaszano stanu klęski żywiołowej.	Ulga z tytułu wprowadzenia stanu klęski żywiołowej polega na zaniechaniu ustalania podatku rolnego lub zaniechaniu jego poboru w całości lub części w zależności od rozmiarów strat spowodowanych klęską w gospodarstwie rolnym. Ulgę przyznaje się za rok podatkowy, w którym wprowadzony został stan klęski żywiołowej, a w przypadku gdy nastąpiło to po zapłaceniu podatku za dany rok, ulgę stosuje się w następnym roku podatkowym.
PR.3.4	Ulgi w podatku rolnym po okresie zwolnienia, tzw. ulga kontynuacyjna (art. 12 ust. 6 ustawy o podatku rolnym).	10,99	Oszacowano na podstawie danych z badania ankietowego gmin dotyczącego zwolnień ustawowych w podatkach: od nieruchomości, rolnym i leśnym w 2019 r. przeliczonych dynamiką średniej ceny skupu żyta za okres 11 kwartałów będącej podstawą do ustalenia podatku rolnego na dany rok podatkowy. Na pytanie dotyczące wartości ulgi w wysokości 75% odpowiedziało 1427 gmin, natomiast na pytanie dotyczące wartości ulgi w wysokości 50% 1405 gmin.	Po upływie okresów zwolnienia: gruntów na nabycie lub powiększenie istniejącego gospodarstwa rolnego do 100 ha (5 lat), gruntów powstałych z zagospodarowania nieużytków (5 lat) oraz gruntów po wymianie lub scaleniu (1 rok) - stosuje się ulgę w podatku rolnym, polegającą na obniżeniu podatku w pierwszym roku o 75% i w drugim roku o 50%.

PODATEK LEŚNY

PL.1	ZWOLNIENIA PRZEDMIOTOWE	WARTOŚĆ PREFERENCJI (w mln zł)	PRZYJĘTE ZAŁOŻENIA DO WYLICZEŃ	UWAGI DODATKOWE
PL.1.1.	Zwolnienie z podatku leśnego lasów z drzewostanem w wieku do 40 lat (art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku leśnym).	155,67	Oszacowano na podstawie danych Banku Danych o Lasach o powierzchni lasów według klas wieku. W obliczeniach wykorzystano średnią stawkę podatku leśnego ¹⁰ stosowaną w gminach ustaloną na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r.	
PL.1.2.	Zwolnienie dla lasów wpisanych indywidualnie do rejestru zabytków (art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy o podatku leśnym).	0,52	Oszacowano na podstawie danych z badania ankietowego gmin dotyczącego zwolnień ustawowych w podatkach: od nieruchomości, rolnym i leśnym w 2019 r. Na pytanie odpowiedziało 456 gmin. W obliczeniach wykorzystano średnią stawkę podatku leśnego stosowaną w gminach ustaloną na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r.	
PL.1.3.	Zwolnienie z podatku leśnego użytków ekologicznych (art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o podatku leśnym).	BD	Według sporządzonego przez Główny Urząd Statystyczny opracowania pt. "Ochrona Środowiska 2024" w 2023 r. było 8 217 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 56,7 tys. ha. Z uwagi na brak szczegółowych danych o rodzajach gruntów, na których ustanowiono użytki ekologiczne, nie oszacowano wartości tego zwolnienia.	Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt, grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

¹⁰ Wysokość średnich cen sprzedaży drewna stosowanych do określenia stawek w podatku leśnym w 2023 r. przedstawiona została w opracowaniu *Wysokość stawek w opodatkowaniu nieruchomości w 2023 r.* zamieszczonym pod linkiem: <https://www.podatki.gov.pl/podatki-lokalne/ewidencja-i-sprawozdawczosc-podatkowa/>

PL.1.4.	Zwolnienia przedmiotowe uchwalane przez rady gmin (art. 7 ust. 3 ustawy o podatku leśnym).	0,89	Dane sprawozdawczości budżetowej jednostek samorządu terytorialnego za IV kwartał 2023 r. ¹¹	
PL.2	ZWOLNIENIA PODMIOTOWE			
PL.2.1.	Zwolnienie z podatku leśnego uczelni (art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy o podatku leśnym).	1,00	Oszacowano na podstawie danych z badania ankietowego gmin dotyczącego zwolnień ustawowych w podatkach: od nieruchomości, rolnym i leśnym w 2019 r. W obliczeniach wykorzystano średnią stawkę podatku leśnego stosowaną w gminach ustaloną na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r. Na pytanie odpowiedziało 65 gmin.	
PL.2.2.	Zwolnienie z podatku leśnego federacji podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki (art. 7 ust. 2 pkt 1a ustawy o podatku leśnym).	0,00	Oszacowano na podstawie danych z badania ankietowego gmin dotyczącego zwolnień ustawowych w podatkach: od nieruchomości, rolnym i leśnym w 2019 r. Na pytanie odpowiedziały 2 gminy. W obliczeniach wykorzystano średnią stawkę podatku leśnego stosowaną w gminach ustaloną na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r.	
PL.2.3	Zwolnienie z podatku leśnego publicznych i niepublicznych jednostek organizacyjnych objętych systemem oświaty oraz prowadzących je organów, w zakresie lasów zajętych na działalność oświatową (art. 7 ust. 2 pkt 2 ustawy o podatku leśnym).	0,30	Oszacowano na podstawie danych z badania ankietowego gmin dotyczącego zwolnień ustawowych w podatkach: od nieruchomości, rolnym i leśnym w 2019 r. Na pytanie odpowiedziały 153 gminy. W obliczeniach wykorzystano średnią stawkę podatku leśnego stosowaną w gminach ustaloną na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r.	

¹¹ <https://www.gov.pl/web/finanse/zestawienia-zbiorcze6>

PL.2.4	Zwolnienie z podatku leśnego instytutów naukowych i pomocniczych jednostek naukowych Polskiej Akademii Nauk (art. 7 ust. 2 pkt 3 ustawy o podatku leśnym).	0,13	Oszacowano na podstawie danych PAN dotyczących 2023 r. W obliczeniach wykorzystano średnią stawkę podatku leśnego stosowaną w gminach ustaloną na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r.	
PL.2.5.	Zwolnienie z podatku leśnego prowadzących zakłady pracy chronionej oraz zakłady aktywności zawodowej (art. 7 ust. 2 pkt 4 ustawy o podatku leśnym).	-	Zwolnienie rekompensowane gminom. Według danych Sprawozdania zarządu PFRON z realizacji planu rzeczowo-finansowego z działalności Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2023 r. łączna kwota wypłaconych gminom rekompensat z tytułu utraconych dochodów na skutek zwolnień podatkowych w podatku od nieruchomości, podatku rolnym i podatku leśnym przysługujących prowadzącym zakłady pracy chronionej i zakłady aktywności zawodowej wyniosła 40,72 mln zł. ¹²	Zwolnieniem objęte są lasy zajęte na prowadzenie zakładu pracy chronionej lub zakładu aktywności zawodowej, z wyjątkiem lasów znajdujących się w posiadaniu zależnym podmiotów niebędących prowadzącymi zakłady pracy chronionej lub zakłady aktywności zawodowej, które zostały zgłoszone wojewodzie i zgłoszenie to zostało potwierdzone decyzją w sprawie przyznania statusu zakładu pracy chronionej lub zakładu aktywności zawodowej albo zaświadczeniem.
PL.2.6.	Zwolnienie instytutów badawczych (art. 7 ust. 2 pkt 5 ustawy o podatku leśnym).	0,30	Oszacowano na podstawie danych z badania ankietowego gmin dotyczącego zwolnień ustawowych w podatkach: od nieruchomości, rolnym i leśnym w 2019 r. Na pytanie odpowiedziało 69 gmin. W obliczeniach wykorzystano średnią stawkę podatku leśnego stosowaną w gminach ustaloną na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r.	

¹² <https://bip.pfron.org.pl/pfron/budzet-funduszu/sprawozdanie-zarządu-pfron-z-realizacji-planu-rzeczowo-finansowego-z-działalności-pfron-w-2023-roku/>

PL.2.7.	Zwolnienie z podatku leśnego przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego (art. 7 ust. 2 pkt 6 ustawy o podatku leśnym).	-	Zwolnienie rekompensowane gminom z budżetu państwa. Na podstawie sprawozdania z rozdysponowania rezerw celowych budżetu państwa w roku 2024 w związku ze zwolnieniem z podatków: rolnego, od nieruchomości, leśnego przedsiębiorców o statusie centrum badawczo – rozwojowego, zwrot utraconych przez gminy dochodów wyłącznie z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości w 2023 r. wyniósł 2 742 tys. zł.	
PL.2.8.	Zwolnienie z podatku leśnego Centrum Łukasiewicza i instytutów działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz (art. 7 ust. 2 pkt 8 ustawy o podatku leśnym).	1,61	Oszacowano na podstawie danych z badania ankietowego gmin dotyczącego zwolnień ustawowych w podatkach: od nieruchomości, rolnym i leśnym w 2019 r. Na pytanie odpowiedziały 3 gminy. W obliczeniach wykorzystano średnią stawkę podatku leśnego stosowaną w gminach ustaloną na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 za 2023 r.	
PL.3	INNE			
PL.3.1.	Obniżona stawka dla lasów wchodzących w skład rezerwatów i parków narodowych oraz lasów ochronnych (art. 4 ust. 3 ustawy o podatku leśnym).	9,71	Oszacowano na podstawie danych sprawozdania podatkowego SP-1 część B za 2023 r.	